

Det er viktig at det norske samfunn lytter til disse «andre» stemmene, for de er del av et landskap i konstant forandring, enten man liker det eller ei, skriver Dionne Elizabeth.

FOTO: KNUD NIELSEN / COLORBOX

De usynlige andre

Nordmenn tør ikke ytre upopulære meninger. Det kjenner jeg meg igjen i. Jeg ble selv slik etter å ha flyttet hit.

Dionne Elizabeth

Skribent, DJ og yogalærer

Publisert 27.11.2014, kl. 10:45

En studie konkluderte nylig med at nordmenn ikke tør ytre upopulære meninger. Det er i tråd med mine egne opplevelser etter at jeg for fire år siden flyttet fra England til Norge.

Jeg forstod raskt at å si min mening om urett som jeg observerte eller opplevde her ofte ble møtt med enten stillhet eller fornektelse. Som for eksempel den gangen jeg ble kalt en «nigger» i en kafé og ingen sa noe. Man kunne riktignok merke at folk ble ukomfortable og unngikk øyekontakt.

Hver gang jeg tok opp noe som gikk mot normen, ble det ignorert eller argumentert for at det ikke kunne stemme. «Dette kan ikke være tilfelle. Du har åpenbart ikke møtt de rette nordmennene, siden det ikke høres veldig norsk ut å opptre slik».

FØLG DEBATTEN: [NRK Ytring på Twitter](#)

Ble reddere for å si min mening

Med årene ble jeg derfor reddere for å si min mening, og jeg sluttet å blogge om mine opplevelser og observasjoner i Norge. For hva var

poenget?

Jeg ble den redde og tilbakeholdne personen undersøkelsen viser til.

Det er enkelte tema det er akseptert å snakke om i Norge. Feminisme. Miljøproblematikk. Den stadige byggingen av nye kulturhus.

Andre tema var helt utelukket å ta opp. For eksempel «den andre» innvandreropplevelsen: de som ikke vaier med det norske flagget, går i bunad og glorifiserer det norske samfunnet.

Møter rasisme og diskriminering

Det finnes ingen toleranse for dem som velger å dele og diskutere andre realiteter og opplevelser om hvordan det er å leve i et land der man møter rasisme og diskriminering, men hvor det ikke er ønskelig å åpne øynene for det.

Med årene ble jeg derfor reddere for å si min mening.

DIONNE ELIZABETH

Grunnen til at dette «alternativet» blir betraktet som upopulære meninger, og dermed usynliggjort, er at det utfordrer den populære og konstant selvoppfyllende profetien om Norge og det norske folks storhet: [Verdens lykkeligste land å bo i!](#)

I et land så navlebeskuende som Norge, som bare relativt nylig har opplevd innvandring i stor skala, lå det i kortene at man kom til å oppleve utfordringer knyttet til integrering.

Forventes å sverge troskap

Først av alt må man se på rollen de nylig innflyttede spiller, og forventninger til disse. Min personlige erfaring er at man forventes å assimilere uten skrupler, sverge sin troskap til Norge og gi seg ende over, med kultur, stemme og alt som gjør deg unik.

Hvis ikke, må du regne med å bli sett ned på og kritisert for alltid. (Hvis du er veldig heldig, oppdager du en liten gruppe mennesker som gjør opprør på samme måte som deg.)

Problemet er at det i Norge finnes lite vilje til å forstå eller være åpen til det «andre».

Det handler om å faktisk omgås de brune ansiktene. Se deg rundt. Foruten enkelte «svarte maskoter» (ja, det har vært anledninger hvor jeg har vært en av dem) – finnes det egentlig vilje til å ta imot disse nyankomne som likesinnede?

Eller er den eneste omgang med disse «andre» en eksotisk tur til innvandrerboutikken, noe som gir deg noen fremmedkulturelle poeng når du nevner det for å imponere i middagsselskap?

FØLG DEBATTEN: [@NRKYtring på Facebook](#)

Alternative meninger sjelden ønsket

De «andres» ståsted og meninger er lite hørt og er sjelden ønsket. Dette blir dermed et utforsket terreng som ofte misforstås.

Man forventes å assimilere uten skrupler.

DIONNE ELIZABETH

Jeg kan aksepteres fordi jeg er britisk. Det er vanlig for meg å se lettelsen i folks ansikter når de oppdager at jeg ikke er en av de innvandrerne. «Å, så din mor er hvit? Men hvordan?». «Du er den første mørkhudete jeg har kjent!», sier folk stolt. De kan snakke til meg og dele en rasistisk vits med venner fordi «jeg mener ikke negre som deg».

Et annet eksempel: En norsk kvinne som av flere ble ansett å være fordomsfri og liberal, sa (modig) til meg at hun var rasistisk. Hun fortalte om en episode hvor hun gjemte lommebok og telefon da hun så en mørkhudet komme inn i baren hun satt i.

Det var nærmest en stolthet i henne når hun sa det. Det å tørre å ha en slik mening og dele den ærlig, gjorde henne begeistret, uansett hvor upassende det hele var. Et perfekt eksempel på hvordan en kan dele sin mening fra et privilegert ståsted, og samtidig opptre svært støtende.

Trenger stemmer fra det virkelige Norge

Jeg mener ikke å kritisere folk som i det minste erkjenner at det finnes noen «andre» her. Jeg ønsker heller å gi eksempler på hvordan situasjonen er, og støtte opp under argumentet om at vi trenger stemmer som representerer det virkelige landskapet som finnes i dagens Norge. Det inkluderer også de som ikke passer inn i kodene som stemmer med den rådende ideologien.

Jeg mener ikke å kritisere folk som i det minste erkjenner at det finnes noen «andre» her.

DIONNE ELIZABETH

Siden det ikke finnes noen faktisk dialog om dette (fra stemmer og meninger utenom normen), skapes i stedet en usikkerhet, keitete rundgang og ignoranse knyttet til disse temaene. Det er flaut. Det er også svært, svært unødvendig.

Det er en ensom byrde å måtte tåle disse daglige holdningene som står uimotsagt av så mange. Man finner snart sin plass. En må tolerere å bli en av de usynlige «andre».

Flere må delta

Det er viktig at det norske samfunn lytter til disse «andre» stemmene, for de er del av et landskap i konstant forandring, enten man liker det eller ei.

Dette handler ikke om å snakke stygt om Norge bare for å gjøre det (noe jeg beskyldes for hver gang jeg ytrer meninger som faller utenfor normen).

Jeg ønsker å bidra til et balansert syn. Å starte med å dele en «upopulær mening» og å forstå den «andre» siden, den «andres» virkelighet. Det er det som interesserer meg.

Jeg håper flere av de «andre» kan samle mot til å si og dele sine opplevelser og observasjoner i Norge. Hvis vi ikke legger til rette for et videre spekter av meninger i offentligheten, eller om man er for redd til å dele dem, så vil man aldri forstå, og aldri få begynt prosessen med å leve i et åpent, tolerant samfunn.

Denne kronikken er en omsatt og redigert versjon av en engelsk originaltekst, som du finner [her](#).

FAKTA

Send oss din ytring